Yargıtay 11. HD E.2022/6214 K.2024/613 (25.01.2024)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2022/6214 E. , 2024/613 K.

"İçtihat Metni"

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

(Asliye Ticaret Mahkemesi Sıfatıyla)

SAYISI : 2022/8 Esas, 2022/152 Karar

ASIL VE BİRLEŞEN DAVADA

DAVACILAR : ... Mirasçıları

1....

2.... ... vekilleri Avukat ...

ASIL VE BİRLEŞEN DAVADA

DAVALILAR : 1.... Bankası A.Ş.

2.Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. vekilleri Avukat ...

DAVA TARİHİ : 15.05.2009 (Asıl), 14.11.2017 (Birleşen)

HÜKÜM : Asıl dava kısmen kabul, kısmen ret, birleşen dava ret

BİRLEŞEN DAVA : Safranbolu 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2017/702 E. sayılı dosyası

Taraflar arasındaki asıl ve birleşen alacak davalarının bozma ilamına uyularak yapılan yargılaması sonucunda asıl davanın kısmen kabul, kısmen reddine, birleşen davanın reddine karar verilmiştir.

Mahkeme kararı, Yargıtayca duruşma istemli olarak taraf vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildi. Duruşma için belirlenen 23.01.2024 günü başkaca gelen olmadığı yoklama ile anlaşılıp hazır bulunan davalılar vekili Av. ... dinlenildikten sonra duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakıldı. Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

I. DAVA

1.Asıl davada davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı aracı Kurumun acenta sıfatıyla diğer davalı Banka adına sermaye piyasası araçları muhafaza işlem sözleşmesi imzaladığını, Ağustos ayı sonunda müvekkiline ait hesap değerinin toplam 269.791,00 TL olduğunu, 2008 Nisan ve Ağustos ayı arasında seans uzmanı ... eliyle kendi bilgisi dahilinde hisse alım-satım işlemleri yapıldığını, ağustos ayı bitiminde ...'in seans uzmanı sıfatıyla istihdam edilmesi nedeniyle kendi bilgisi dahilinde olmaksızın 2008 Eylül ayından itibaren hisse alım-satım işlemleri yapıldığını, müvekkilinin talimatı haricinde bazı hisse senetlerinin aynı gün içerisinde 40'ın üzerinde alım-satımının yapıldığını, müvekkilinin kendisine tebliğ edilen ekstrelerden kendi talimatı dışında alım-satım işlemi yapıldığını öğrenmesi üzerine davalı nezdinde yapmış olduğu girişimlerin neticesiz kaldığını, 2009 Şubat ayında müvekkilinin hesabında 40.000,00 TL kaldığını, ayrıca Bankanın müvekkilinin kredili hesabı mevcut olmamasına rağmen müvekkilinden kredili hesap faiz tahsilatı adı altında pek çok

kesintiler yaptığını, yapılan işlemlerin taraflar arasında düzenlenen sözleşmeye ve yasal düzenlemelere aykırı olarak gerçekleştirildiğini iddia ederek fazlaya ilişkin talep ve dava hakkı saklı kalmak kaydıyla 240.000,00 TL'nin 01.02.2009 tarihinden itibaren işleyecek ticari faiziyle davalılardan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2.Birleşen davada davacı vekili dava dilekçesinde; Mahkemenin 2009/131 E. sayılı dosyasıyla davacının rızası ve bilgisi olmaksızın oluşturulan sahte müşteri emirleri ile işlemler gerçekleştirilmesi sebebiyle dava açıldığını, dava neticesinde verilen kararın temyiz edilmesi neticesinde yargılamaya 2015/311 E. sayılı dosya ile devam edildiğini, yargılama sırasında alınan 23.10.2017 tarihli ek bilirkişi raporunda 250.207,15 TL zararın bulunduğunun tespit edildiğini, oysaki dava dilekçesinde 240,000,00 TL zarar talebinde bulunulduğunu, bilirkişi raporunda hesaplanan farkın tahsili için işbu davayı açtıklarını iddia ederek 10.207,15 TL'nin tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

1.Asıl davada davalılar vekili cevap dilekçesinde; yetki itirazında bulunmuş, davacının hesabından yapılan tüm işlemlerin sözleşmeye, yönetmeliklere ve hukuki düzenlemelere uygun olarak gerçekleştirildiğini, gerçekleşen işlemlerin davacının talimatıyla yapıldığını, alım-satım emirlerinin bizzat davacı tarafından verildiğini, ayrıca davacının kendisine gönderilen ekstreler aracılığıyla hesaplarından sürekli haberdar olduğunu, bu sebeple yapılan işlemlere ... ve icazet verdiğini, ekstrelerin davacıya düzenli olarak tebliğ edildiğini, kredili hesap faiz tahsilatı yapıldığına ilişkin hususun ise gerçekle alakasının bulunmadığını, davacıyla firma arasında düzenlenen çerçeve sözleşme hükümlerince davacıya ait hesaba kredi tanımlaması yapıldığını, davacının alım emri vermesi üzerine hesapta yeterli bakiye olmadığı takdirde bakiye kısmın kredi olarak kendisine sağlandığını, bunun için de faiz kesintisi yapıldığını, yapılan bu işlemden de davacının haberdar olduğunu, ayrıca davacının ... zaman boyunca yapılan işlemlere itiraz etmemesinin kendisinin kötü niyetini ispatlar mahiyette olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

2.Birleşen davada davalılar vekili cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARLARI, BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Mahkemece Verilen Karar

Mahkemenin 04.06.2018 tarih, 22015/311 E. ve 2018/282 K. sayılı kararı ile iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre davacının davalı aracı Kurumla yapmış olduğu sermaye piyasası araçları muhafaza sözleşmesi kapsamında, davalının ifa yardımcısı olan dava dışı üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilen, sermaye piyasası düzenlemelerine aykırı olarak yapılan alım satım işlemleri neticesinde, bu işlemler hiç yapılmasaydı hesabında var olacak miktar ile mevcut miktar arasındaki farktan oluşan zararını talep etmekte haklı olduğu, davalı tarafın, davacının yapılan işlemlerden haberdar olduğu yönündeki iddiasını uygun yasal delillerle ispat edemediği, bu sebeple meydana gelen zarardan sorumlu olduğu, her ne kadar davacının alacak miktarının ilk verilen kararda yer ... rakamdan fazla olduğu hesaplanmış ise de, davacı tarafça daha önce verilen kararın temyiz edilmemesi nedeniyle davalı lehine usuli müktesep hak doğduğundan asıl davanın yine 229.791,00 TL yönünden kısmen kabulü gerektiği, birleşen dava yönünden ise davanın kabulü ile 10.207,15 TL'nin asıl davanın açıldığı tarih olan 15.05.2009 tarihinden itibaren işleyecek ticari faiziyle davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiş, hüküm asıl ve birleşen davada davalılar vekilince temyiz etmiştir.

B. Bozma Kararı

Dairemizin 27.02.2020 tarih, 2018/4942 E. ve 2020/2155 K. sayılı kararı ile "...Asıl ve birleşen dava, hisse senedi alım satımından kaynaklanan alacak istemine ilişkin olup,

yukarıda özetlenen gerekçe ile asıl davanın kısmen kabulüne, birleşen davanın ise, kabulüne karar verilmiştir.

Ancak, Dairemiz bozma ilamından önce mahkemece verilen davanın kısmen kabulüne ilişkin karar bilirkişi raporuna esaslı itirazların bulunduğu ve dava konusu dönem içinde davacıya gönderilen 15 adet ekstrenin davacıya tebliğ edilmiş olması halinde bu işlemin ve ayrıca davacı tarafından bizzat yapılan ordinolardaki hisse senetlerinin alımının icazet sayılıp sayılmayacağı noktasından bozulmuş, bozma sonrası yapılan yargılama sırasında mahkemece bozmaya uyulmasına rağmen icazet konusunda bozmadan önceki aynı gerekçelerle, ayrıca bir inceleme ve değerlendirme yapılmaksızın karar verilmiştir. Bunun yanı sıra, davacının ilk açtığı kısmi davada 240.000,00 TL talep etmesine ve alacağının bu miktar olmayıp 229.791,00 TL olduğunun mahkemece belirlenmesine ve kararın davacı tarafından temyiz edilmemesi üzerine davacının işbu davaya konu işlemler nedeniyle isteyebileceği azami miktarın 229.791,00 TL olduğunun zira bu konuda davalı yararına usuli kazanılmış hak oluştuğunun kabulü gerekmesine rağmen davacının alınan bilirkişi raporu ile zararın 250.207,15 TL çıkması üzerine açtığı birleşen davanın kabulüne karar verilmesi dahi doğru olmamıştır.

Bu durumda mahkemece, Dairemiz bozma ilamında açıklanan hususlarda inceleme yapılıp usuli kazanılmış hak ilkesi de gözetilerek, her ne kadar yapılan ceza yargılaması sırasında ceza mahkemesince davacının 229.791,00 TL zararının bulunduğu yönünde bir belirleme yapılmış ise de, ceza mahkemesinin zarar miktarı konusundaki belirlemesinin hukuk hakimini bağlamayacağı da nazara alınıp ayrıca, davalı vekilinin bilirkişi raporlarına yönelik ciddi itirazları da değerlendirilmek sureti ile sonucuna göre bir karar vermek gerekirken eksik inceleme ve yanılgılı değerlendirmeye dayalı yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir..." gerekçesiyle asıl ve birleşen davada davalılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile asıl ve birleşen davada verilen kararın davalılar yararına bozulmasına karar verilmiştir.

C. Mahkemece Bozmaya Uyularak Verilen Karar

Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile asıl dava yönünden, davacının davalı aracı Kurumla yapmış olduğu sermaye piyasası araçları muhafaza sözleşmesi kapsamında, davalının ifa yardımcısı mahiyetindeki dava dışı üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilen, sermaye piyasası düzenlemelerine aykırı olarak yapılan alım satım işlemleri neticesinde, bu işlemler hiç yapılmasaydı hesabında var olacak miktar ile mevcut miktar arasındaki farktan oluşan zararını talep etmekte haklı olduğu, davalı tarafın, davacının yapılan işlemlerden haberdar olduğu yönündeki iddiasını uygun yasal delillerle ispat edemediği, bu sebeple meydana gelen zarardan sorumlu olduğu, Mahkemece aldırılan 31.03.2022 tarihli bilirkişi raporunda 239.584,32 TL zararın tespit edildiği, birleşen dava yönünden, birleşen davada ileri sürülen talebin, Mahkemece aldırılan 31.03.2022 tarihli bilirkişi raporunda asıl dava yönünden kabul edilen miktardan fazlaya ilişkin bir talep olduğunun anlaşıldığı ve birleşen davanın reddine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle asıl davanın kısmen kabul, kısmen reddi ile 239.584,32 TL zarar bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek ticari faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, birleşen davanın reddine karar verilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Mahkemenin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekilleri temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1.Davacılar vekili temyiz dilekçesinde özetle; ceza Mahkemesi kararının dikkate alınmadığını, Mahkemece alınan ... raporda davacının zararının 250.207,15 TL olarak tespit edildiğini, davalı şirket personeli tarafından ceza Mahkemesi dosyasında yapılan tespite göre sahte imza ile düzenlendiği ... olan müşteri ... formlarının hukuki geçerliliğinden söz edilemeyeceğini, sorumsuzluk kayıtlarının geçerli olmadığını, asıl ve birleşen davada tam kabul kararı verilmesi gerektiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

2.Davalılar vekili temyiz dilekçesinde özetle; Mahkemece bozma ilamına uyularak yeniden bilirkişi raporu aldırıldığını, 05.04.2022 tarihinde taraflarına tebliğ edilen bilirkişi raporunun Yargıtay bozma ilamında işaret edilen hususların hiçbirisini karşılamamasına rağmen Mahkemece hükme esas alınarak asıl davanın kısmen kabulü 239.584,32 TL'nin davacıya ödenmesine, birleşen davanın ise reddine karar verildiğini, usuli müktesep hak ilkesi ihlal edilerek davacı yararına asıl davada 239.584,32 TL'ye hükmedildiğini, Mahkemece bozma ilamında işaret edilen noktalara uygun rapor alınmadığını, Mahkemenin bozulan kararın gerekçesini dahi değiştirme gereği duymadığını, bozma ilamında, davacının ... ürünü olan 5 adet ordinoda satılan hisse senetlerinin sahte imza ile alımı yapılan hisse senetlerinden ise davacının bu usulsüz işlemlere icazet verdiğinin kabulünün gerektiği ve ayrıca ekstre tebliğ edilmiş olmasının icazet olarak değerlendirilebileceğinin vurgulandığını, dava konusu işlemlere davacının icazet verdiği hususunun araştırılmadığını, davacı tarafından her ay kendisine düzenli olarak gönderilen hesap ekstrelerine itiraz edilmediğini, 15 adet ekstrenin bu yönde olduğunu, davacının 05.11.2008 tarihinde hesabına para yatırarak işlemlerden haberdar olduğunu, ilgili tutar ile hisse senedi alındığını, bu şekilde işlemlere icazet verildiğini, Yargıtay'ın kararlarının bu yönde olduğunu, Mahkemenin dava konusu uyuşmazlıkta, Seri:v No:46 sayılı Aracılık Aaaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 49 uncu maddesine dayanmasının dosya kapsamına uygun olmadığını, bu maddenin elektronik ortamda iletilen emirlere ilişkin olduğunu, zarar hesabının hatalı olduğunu, dava konusu dönem aşılarak zarar hesabı yapıldığını, müvekkillerinin zararda kusurlu olduğunu kabul etmemekle birlikte toplam zarar tutarlarından, davacının 05.11.2008 tarihinde hesaplarına para yatırarak ayrıca vakıf olduğu işlemler nedeniyle oluşan zarar tutarının mahsubu gerektiğini, davacının yargılama sırasında ilgili hisse senedini satarak gerçekleştirmiş olduğu zararlaştırıcı işlemleri kabul etmediklerini, davacının herhangi bir zararı olmadığını, davacının ilgili hisse senetlerini dava tarihinden sonra sattığını, ilgili hisse senedinin satışı nedeniyle elde ettiği karın, toplam zarardan mahsup edilmesi gerektiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Asıl ve birleşen dava, hisse senedi alım satımından kaynaklanan alacak istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 100 üncü maddesi.

3. Değerlendirme

1.1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun (1086 sayılı Kanun) 427 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca "Miktar veya değeri 2.190 (İki bin yüz doksan) Türk Lirasını geçmeyen taşınır mal ve alacak davalarına ilişkin nihai kararlar kesindir." 01.01.2022 tarihinden itibaren temyiz kesinlik sınırı 5.810,00 TL’ye yükseltilmiştir.

Dosya içeriğine göre asıl davada reddedilen ve temyize konu edilen toplam miktar 415,68 TL olup Mahkemenin karar tarihi itibari ile kesinlik sınırı olan 5.810,00 TL’nin altında

kalmaktadır.

Kesin olan kararların temyiz istemleri hakkında mahkemece bir karar verilebileceği gibi, 01.06.1990 gün, 3/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca Yargıtay tarafından da temyiz isteminin reddine karar verilebileceğinden davacılar vekilinin asıl davaya yönelik temyiz isteminin miktardan reddine karar vermek gerekmiştir.

2.Dosyadaki yazılara, Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davacılar vekilinin birleşen davaya yönelik bütün temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

3.Dosyadaki yazılara, Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalılar vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde değildir.

4.Asıl davada 240.000,00 TL talep edilmesine, alacağın bu miktar olmayıp 229.791,00 TL olduğunun Mahkemece belirlenmesine ve kararın davacı tarafından temyiz edilmemesi sebebiyle davaya konu işlemlerden dolayı istenebilecek azami miktarın 229.791,00 TL olabileceği, bu hususta davalı yararına usuli kazanılmış hak oluştuğu gözetilmeksizin yazılı şekilde 239.584,32 TL'nin hüküm altına alınması isabetsiz olup bozmayı gerektirir.

Ne var ki bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun geçici 3 üncü maddesi ve 5236 sayılı Kanun’un geçici 2 nci maddesi yollamasıyla 1086 sayılı Kanun'un 5236 sayılı Kanun’un 16 ncı maddesi ile değiştirilmeden önceki 438 ... maddesinin yedinci fıkrası gereğince Mahkeme kararının düzeltilerek onanmasına karar vermek gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

A. Davacı temyizi yönünden;

1.Davacılar vekilinin asıl davaya yönelik temyiz isteminin miktardan REDDİNE,

2.Davacılar vekilinin birleşen davaya yönelik yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile birleşen davada usul ve kanuna uygun olan kararın ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz eden davacılara yükletilmesine,

B. Davalı temyizi yönünden;

1.Davalılar vekilinin diğer temyiz itirazlarının REDDİNE,

2.Davalılar vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile Mahkeme kararının hüküm fıkrasının, "Mahkememizin asıl dosyası olan 2022/8 Esas sayılı dosya yönünden" bölümü altında yer ... üç bendinin ve ayrıca "Asıl Dava Yönünden Yargılama Giderleri" bölümü altında yer ... "(Kabul oranı %99,83- Ret oranı %0,17)" dahil yedi bendinin hükümden çıkarılarak yerine,

"...Mahkememizin asıl dosyası olan 2022/8 Esas sayılı dosya yönünden;

1)Davanın KISMEN KABUL, KISMEN REDDİ ile,

2)229.791,00 TL zarar bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek ticari faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacı tarafa verilmesine,

3) Fazlaya ilişkin talep edilen 10.209,00 TL yönünden davanın reddine,

...

Asıl Dava Yönünden Yargılama Giderleri;

(Kabul oranı %95,75 - Ret oranı %4,25)

1)Alınması gerekli 15.697,00 TL karar ve ilam harcından peşin alınan 3.240,00 TL harcın mahsubu ile bakiye kalan 12.457,00 TL harcın davalılardan alınarak hazineye irat kaydına,

2)Davacı tarafından yatırılan 3.240,00 TL peşin harç ve 15,60 TL başvurma harcı toplamı 3.255,60 TL'nin davalılardan alınarak davacılara verilmesine,

3)Davacı taraf yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT'ne göre hesaplanan 24.784,00 TL vekâlet ücretinin davalılardan alınarak davacılara verilmesine,

4)Davalı taraf yargılamada kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT'ne göre hesaplanan 1.531,35 TL vekâlet ücretinin davacılardan alınarak davalılara verilmesine,

5)Davacı tarafından yapılan posta masrafı, bilirkişi ücreti, vekâlet harcı yargılama giderleri toplamı 17.417,70 TL ve gerekçeli kararın taraflara tebliğ ücreti 13,00 TL olmak üzere toplam 17.430,70 TL yargılama giderinin, davanın kabul ve red oranına göre hesaplanan 16.689,90 TL'sinin davalılardan alınarak davacılara verilmesine, bakiye kalan kısmın davacılar üzerinde bırakılmasına,

6)Davalı tarafından yapılan yapılan posta masrafı, bilirkişi ücreti, vekâlet harcı yargılama giderleri toplamı 2.745,70 TL yargılama giderinin, davanın kabul ve red oranına göre hesaplanan 116,70 TL'sinin davacılardan alınarak davalılara verilmesine, bakiye kalan kısmın davalılar üzerinde bırakılmasına,

7)Dosyada mevcut bakiye gider avansının karar kesinleştiğinde yatıran taraflara iadesine,..." ibarelerinin yazılması suretiyle DÜZELTİLEREK ONANMASINA,

Takdir olunan 17.100,00 TL TL duruşma vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

Davalıların yatırdığı peşin harcın istek hâlinde temyiz eden davalılara iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

25.01.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.